

Ch. Baudelaire



Művész, sötét virágok édenében
Szívedbe mérgek illatát szívó,
Te túl a vágyon, emléken, reményen
Azt hirdeted: mámorba veszni jó.

Halálos szépség minden itt a földön,
De minden szép, mi él, múlt és dalol,
A bús darázs a hullán s a gödörből
Jácint pompája nyit a sár alól.

Sötét, beteg virágok édenében
Fekete pillangó a bánatunk,
De részegülhetünk és szállhatunk!

S ha örület hull homlokunkra, mégsem
Hiába volt dac, gög - örök nyugodtan
Az ige él a márvány verssorokban.

Nefelejcs Kiss József sírjára



Juszuf, a költő, hármat szeretett:
Az életet, álmot s a rímeket.
Az élet hitvány és álmunk hazug,
De rímeinkben királyok vagyunk!

Keleti szőnyeg volt neki e föld,
Hol annyi vágya kelyhe összetört,
De szép az élet, ezt hirdette váltig,
Szürke gondoktól a fekete halálig.

Én vallom, fájó és fáradt utód,
Hogy ő nagy álmok padisahja volt,
És vallom, minden gond és gyász felett,
Hogy dala nem múló s ríme remek.

Juszufnak mindegy már, de nem nekünk,
Kik örökében tengünk, szenvedünk.
Magyarság és emberség alkonyán
Juszuf a bülbül, ő a csalogány.

Stanzák az ifjúságról



Ó ifjúság, most vagy legszebb nekem te,
Mikor lelkemre már a dér leszáll,
Mikor kopogtat már a csendes este
S a temetőknek örökzöldje vár.
Most látom rózsás fényében derengve
A hajnalt, amely messze mese már,
Mikor az élet gyászáról daloltam,
Mert boldog voltam és szomorú voltam.

Ó ifjúság, most látom arcodon már
A jövődöt, mely nékem elveszett,
Dalom ma fájó bűnbánati zsoltár
És himnuszomat zokogom neked.
Te vagy a tiszta áldozati oltár,
Hol szívem elmúlt vágyakon mereng
S az álmok tömjénét égetve hittel,
Szép múltba szállok szálló éveimmel.

Ó ifjúság, te nem tűnhetsz előlem,
Hisz minden lépten lelkem rádtalál,
Tavaszhaviban, báli hegedűben
Nekem a te varázsod muzsikál
És rózsás kertben s rózsás temetőben
Körülbeegsz, mint az alkonyt az árny,
Megülsz szívemben, mint fecske faágon
S az örök éjbe zendülsz, ifjúságom!

Az ivó



Kivert a végzet. Ideballagok
Mellétek, boros, piros asztalok.

Élet szegénylegénye, bús betyár,
Itt rám felejtés édes mérge vár.

Sötét az élet, de piros a bor,
Boros bíborban az öröm dalol.

Fekete éjben, lelkem éjjelén,
Ez öröm lángját élesztgetem én.

Tudom, hogy éget és eléget ez,
De egyszer így is, úgy is vége lesz.

Ó addig forrjon, mint a must, szívem,
Édes vadul és édes szelíden.

Villogjon billikomom fenekén
A rubin vágy és a smaragd remény!

A borban régi ősök fénye ég,
Szüreti tűznek önti melegét.

És néha mézes, mint a régi csók,
És fanyar, mint a tünt illúziók.

És keserű, mint sorsunk, a cudar
És néha furcsa vágyakat sugall:

Szeretni újra, élni újra még
És ekkor érzem, hogy már itt a vég.

Meghalni százszor, szépen, így lehet
S köszönteni a hűtlen életet,

A hűtlen asszonyt, mindent, ami szép
És kárhozat és üdv és semmiség!

Fohászkodás



Annák, szerelmek, elbocsátom őket,
Mint őszi lomb a szálló levelet.
Szőkén keringve hulljanak az őskert
Örök rögére, holt álmok felett.

Ragyogjanak, míg tudnak, a tűnő fény
Hunyó világán, vágyam lángja az,
Múlt ifjúságom gazdag temetőjén,
Míg jó a tél, mely dúdol és havaz.

Én addig állok álmom omladékán,
Magányom dombján s nézem hallgatag,
Hogy a napóra árnya mint halad.

Forgó szerencsék és forgó planéták
Táncolnak ott fenn és elmúlnak itt lenn,
De élsz és vársz örök szerelmem, Isten!

Új Kőműves Kelemen



Magos Déva várát,
Égretörő falat,

Fölepítjük, jó legények,
Ha török, ha szakad!

Ha a menny ránk roskad,
Ha a föld megindul,
Fölepítjük, jó legények,
Merész álmainkbul!

Ha kell, befalazzuk
A vérünk, a testünk,
Fölepítjük, jó legények,
Bár itt lesz a veszünk!

Álljon és beszéljen
Időtlen időkre,
Fölepítjük, jó legények,
Mához esztendőre!

Ó de addig égjen
Kezünkben a munka,
Fölepítjük, jó legények,
Fölepítjük újra!

Nosztalgia



A vad Nyugat csodáiból
Visszahajol Keletre lelkem,
Hol ős, örök hazám terül
A végtelenség pusztaságán
És mély, kevés bánat borong
Az ázsiai égre árván.
Mert ez az én túnt örököm,
Nem, nem, soha
Soha, míg a világ világ
El nem hagyom és el nem érem
A tájat, nem tudom, hol is már,
Csak azt tudom, bús cimborák,
Hogy ittam új öröm borát,
Olvastam Tolsztojt és Zolát,
De jaj, én soha és seholsem
Találtam eddig meg magam,
Aki van, örök óta van,
Anonymusban, bibliában,
Új hitben, régi krónikában,
Valaki, aki bennem szendereg,
Volt örült és jós, öngyilkos, beteg
És nem lelte meg még az életet!

A szent szarvas



Vác fölött, vén erdők alján,
Vesztett harcok alkonyatján,
Arany gyertya sebzett szarván,
Megjelent komor mogorván.

Halvány volt a gyertya fénye,
Szép pogányság bús reménye,
Sápadó arany vak éjbe,
Eltűnt erdők sűrűjébe.

Látta László, aki szent lett,
Látta Géza s elmerengett,
Látta Sólom, aki vesztett,
Látta igric s könnye pergett.

Ez a könny ég még szememben,
Ez a bú él énekemben,
Ez a gyász öl lassan engem,
Ez a kín rág a szivemben.

Szent arany gím Ázsiából,
Mért tűntél el ez világról,
Mért lőn lelkünk, régi bátor,
Gyöngé, gyáva, aki vádol?

Szent arany gím, régi kedvünk,
Aki fénylett, aki eltűnt,
Hol keressünk, hol felejtünk,
Borral, vérrel, hogy temessünk?

Ancsa él



Ancsa, a régi cseléd,
Be sokszor eszembe jut újra,
Idézem méla szemét,
Ó szőke haja koszorúja!

Ő volt a vad idegenben
Én árva, szomorú párom,
Nevem se tudta a kedves
S nem sejtette, merre világom?

Nem tudta, hogy egy ország
Bánata vert a szivemben

És az árva emberiség
Szerelme volt a szerelmem.

Hogy messze időn, teren át
És gyűlölségen és átkon,
Haragon, háborúkon
És túl síron, túl a halálon,

Ancsa, én nem múlok el
És ő is, a szőke, a balga,
Tót temetőnek ölén
Kikél és fölnevet e dalba!

Koessler Jánosnak



A dalnak és zenének ünnepén,
Köszönt a hála, hangok nagy tanárja
És üdvözöl ma emlék és remény,
Mely új örömnak napját várva várja.

Ki idegenből jöttél, a mienk
S legjobbainknak mestere maradtál,
A koszorúból egy-egy szál tied,
Ki sohse kértél és tetézve adtál.

Bartók, Dohnányi és a többi mind,
Egekbe tartó pályák annyi hőse,
Tőled tanulta repüléseit
S indult világgá s tört büszkén előre!

Magyar dal és zene: te műved itt
Oroszlánrészben, ősz és ifjú mester,
Ki megifjultál s szálló éveid
Jövőbe szállnak új és új sereggel.

Ez a sereg a győzelem fia,
Ez a sereg a holnap hódítója,
Dala: remény, hit és harmónia
S a te nevednek diadalmi óda!

Gulácsy Lajosnak



Lajos, elér-e hozzád még a hangom,
Mely úgy remeg, mint nyárfák estelen,
Ha rajtuk ring az alkonyi harangszó
S rájuk ragyog a csillagszerelmem,

Elér-e hozzád hangom, a szívedhez,
E nagy, bíbor virághoz, mely beteg
És az agyadhoz, mely - ó drága serleg! -
Gyász és nyomor borával telve meg!
Elér-e hozzád hangom, a naiv, bús
Juhászkolomp a végtelen teren
És fölver-e egy percre álmaidbul,
Melyekben nincs már többé értelem?

Ó értelem! Hogy tudja ezt a többi,
A kalmár, börszész, a kalóz, betyár,
Csak okosan, csak adni, venni, ölni,
Törvényesen, míg az idő lejár.
Csak enni, nőszni és álmodni néha,
De óvakodva, mert itt élni kell,
Potom a szépség és művésze léha,
Csak egy a mentség, egy csak: a siker!

Lajos, emlékszel, amikor először
Kerített össze minket alkalom,
A boldogságos, békés délelőttön
Gauguinnek száz lázálma a falon?
A sárga fényben a kövér banánok
S a sárga tájon barna emberek,
Az elveszett Éden, mely fájva-fájón
Bennünk zokog, ujjong, ragyog, remeg.
S a furcsa bálvány, szent fából faragva,
Mosolya sír és bánata mosoly,
Önarcképem! - mondottad és a zajban
Kacajod bongott, mint ha szél dobol!

Lajos, emlékszel Váradon, tavasszal
A kis csapszékben, hol Watteau lakott,
Lerajzoltál, vén márkit, vaskalappal
S tegnapnak láttad már a holnapot.
A Köröst néztük és láttuk Velencét,
A kávéházban Goethe ült velünk,
Esengtük Grandet Eugenia szerelmét,
A csillagot kerestük, amely letűnt.

A csillagot kerestük... merre is vagy,
Hisz még nem hullottál az éjbe le,
Még ég fölötted estenden a villany,
Még mérik, lázad nő, vagy süllyed-e?
Lajos, hiszen mi voltunk már azóta
Ott is, tudod, nem mondom, fáj a szó...
Ahol ketyeg a lélek, mint az óra,
De nem mutat időt, irtóztató.

Te ott maradtál, hallom, jobb neked már,
Mint ez a másik, józan, gaz pokol,
Hol gond, ital, nő, robot és a seft vár
S a legszebb vágy legrútabban lakol.
Te ott maradtál: téren és időn túl
Sétálsz a kertben, csillag s híd alatt,
Nem hallasz már ugatni szűkölő bút
S nem látod a halált, amint arat,
A mosolyt, melyet festett Lionardo,
Nem látod a nőn, - csöndesen halad
Agyadban, mint a Léthe, mint az Arno,
Az örök semmi a vak nap alatt.

Nincsen remény s te nem tudod. Szeliden
És finoman - hisz művész vagy, Lajos -
Babrálsz a párnán ujjaddal. Az Isten
Legyen irgalmas. Ó csodálatos
Szent, tiszta művész, Giotto jó utóda,
Alázatos, hű, tőled nem kíván
Már e plánéta semmit és a holdba
Nakonxipán vár már, Nakonxipán!

Madách Sztregován



...Vihar után, örök boruban
Nem is lesz több fény soha tán -
Ül térdig porban és hamuban,
Egyetlen társa a magány.
Magyar magány, világmagány, haj,
Igen bolondul forrt a must,
Véres szüret után nagy árnyak.
Kísértetek. Bort, famulus!

Bort, famulus. Bitang az eszme,
Fejedre nőnek a gazok,
Kik indultak veled repesve
Köszönteni az új napot!
Vörös vagy zöld: rongy lesz a zászló,
Az Igazság bukik vele
És arra jó, hogy számadáskor
Bunkó legyen törött nyele!

Bort, famulus! Voltak bolondok,
Kik halni tudtak ostobán,
De az okos gaz úgy tolongott,
Hogy révbe ért későn, korán.
Bort, famulus! Vivát az ember,
Ki egyre küzd, mindig veszít

És éljen Éva is, a némben,
Bár forró jege nem hevít.

Mély börtönömben megtanultam,
Hogy mennyit ér a szűk világ,
Nem szebb jövődjő forr a mustban,
Csak fejfájós mámor. Vivát!
Be van fejezve már a művem,
Tapsoljon néki, aki tud.
Sokat hevültem, míg lehültem,
Bort, famulus! Nincs más kiut!

Gyónás



Magyarság, fajtám, lettem volna én is
Bátor Botondod, bárdos és csatás,
Bizánc portáját vágtam volna én is,
Szerettelek, tán jobban soha más.

Szenvedtem érted és vérzettem érted
Belül, - a seb fájóbb, ha vér se jó, -
De jaj, már engem elfáradt legénynek
Szült bús anyánk, a magyar őserő!

Én már megálltam és csak alkonyatkor
Imádtam bíborában a napot,
Mely tán utolszor áldozik amott:

De bűnben, gyászban mégis csak fiad volt,
Apátlan árvád, aki most neked
Nem adhat mást, mint csüggedt éneket!

Halottaink



Távol mezőn és dombon és hegyen
Alusznak ők és sírjuk jeltelen.

És tenger mélyén és sivatagon
És nincs kereszt fölöttük, nincs halom!

Négy anyaszélnek minden tájai
Látták harcolni őket s hullani.

Ily aratásod nem volt s ne legyen,
Öreg Kaszás e földi téreken.

S míg annyi gaz és annyi gyom maradt,
Elvittél sorra szépet, fiatal.

Húszéves lángészt, férfit, aki ép
És nem pótolta őket semmiképp.

Két kézzel vágta a rendet s rend helyett
Csak gyász, nyomor és ínség született.

Világunk díszé már világtalan,
A temetők odvában oda van.

Ó mily vetés ez, szörnyű, szent vetés,
Érlelni őket tenger könny kevés!

Özvegyek, árvák, fájdalmas anyák
Vert tábora néz vérzőn, sírva ránk,

A kegyeletnek pislá mécsé ég
S betegen virraszt az Emberiség.

Halottaink közt legnagyobb halott,
Közös anyánk, hazánk is ott van, ott!

A dús, a boldog, drága szép haza,
Ma csonka, béna, vérző és kusza.

Nincs e világon annyi koszorú,
Mely eltakarjon, áldott szomorú,

Nincs annyi könny, mely méltón elsirat
És sebeinkre írt ad és vigaszt.

Ne is legyen! Szót, könnyet már ne ejts,
Magyar, virágod egy, a nefelejts!

És addig nem lesz élet, béke sem,
Míg föl nem támad ő, győzelmesen!

Petőfi-centenárium



Nevét idézik, de a szellemét nem.
Az él és gyújt szívekben, észrevétlen,
Mint a futó tűz korhadó avarban,
Terjed titokban és nő láthatatlan,

Míg égbe nem csap, éjbe nem világol
És pirkad tőle közel és a távol,

Hús csillagok sápadnak rőt hevétől
És bíbor pernyék hullanak az égből

És futva futnak dúvadak riadtan:
Petőfi lángol a világviharban,
Elég babona, máglya, bamba gazság
És napod virrad, szent Világszabadság!

Hannele költőjének



Köszöntünk téged, a nagy Németország
Nagy éneklőjét, a jót és nemest,
Bár rablók néped javait orozzák,
Nem érhetik el a te kincsedet.

A legyőzöttek üdv: mert győzedelmes
Igéit testté váltják az idők,
Lebuknak csillagok és fejedelmek
És színed is megújul, ősi föld,

De szent örökség és örök dicsőség,
Mit költők adnak s elmúlások őszét
Túlélnek ők s jövőbe zengenek

És győzni fognak a szegény Takácsok,
Bíró az önkény mindhiába ácsolt
S az árva Hannele mind mennybe megy!

Per omnia saecula...



Időn, teren túl éktelen
Süket csönd szunnyad végtelen
És álmodik az Ismeretlen.

Robognak lenn az autók
És hálót sző a lusta pók
És rózsák szirma hull a kertben.

Időn, teren túl éktelen
Vak semmi szunnyad végtelen
És álmodik az Ismeretlen.

Lenn gyúlnak, hunynak a napok
És millió szurony ragyog,
Ha a nagy Úrnak szeme rebben.

Időn, teren túl éktelen
Üresség szunnyad végtelen
És álmodik az Ismeretlen.

És múlnak évek, milliók
És minden, minden veszni fog
És nem nyit rózsza több a kertben.

Időn, teren túl éktelen
Éjfélt kondít a végtelen
S alszik tovább az Ismeretlen.

Krisztus a vargával



Mikor számárnak hátán a szent városba tartott,
- Az üzletek bezárva, virágosak a parkok -
Ott állt Ahasvér varga a nép első sorába
És tele tüdejéből rikoltozott: Hozsánna!

Mikor vörös gúnyában a nép elé vezették,
- A virgácsok bíborral borították a testét -
Ahasvér varga ott állt és mint a bösz szelindek
A csöcselékekkel együtt ordítózott: Feszítsd meg!

Mikor a föld megingott, az ég kárpitja megnyílt,
A százados megbánta az Ember Fia vesztit,
Ahasvér varga ott állt - sápadt a Nap, a Hold, -
És mellét verve bögte: Ez Isten Fia volt!

Mikor, nagy néha, árván, e rossz világba téved
Valaki, aki bátor, igaz, jó és az élet
Hozsánnával, kereszttel és pardonnal fogadja,
Butaság, mindig ott vagy, mint Krisztussal a varga.

Ének a víg barátról



Papok krónikája ránk hagyta e mondát
Hadd mondjam el, ahogy eleink dudolták:

Szent Gál klostromára leszállott az este,
Portázó magyar had szállását kereste.

Pilises barátok, ki erre, ki arra,
Ész nélkül futottak északra, nyugatra.

Csak egy víg legény volt, Heribald, a fráter,
Ki lélekszakadva nem hordá magát el!

Együgyű és jámbor, a klastrom bolondja,
Neki így is, úgy is, rosszul ment a sorja.

Huj, huj! a turáni lovasok robognak,
Ej, haj! hült helyét se lelnéd a papoknak.

Aranyat, ezüstöt rejtekhelyre dugtak,
Lába kel a kincsnek, ahol háborúznak.

Sebaj, a magyarság nem is kincse szomjas,
Ami lelkesíti, néhány jó akó az!

Rajna lelke benne s Burgundia vére,
Harcok után torra, dalra, pihenésre!

Heribald, a fráter - orcáján alázat -
Köszönti illendően a víg daliákat.

Maga is jócskán húz a hegyek levéből,
Kurázsit merít a borok ihletéből.

Mire üt az éjféli, indul is a tábor,
Nézi őket búsan Heribald, a jámbor.

Vén komor kolostor nincs neki inyére,
Szabad erdők, rónák felé vonja vére!

Mikor a barátok szépen visszatértek,
Hej, volt mit mesélni Heribald testvérnek.

De minden mesének egy volt ott a vége:
- Huj, csak a magyar had megint visszatérne!

Petőfi szellemének



Lejárt egy század... Ó, mi az neked,
Kire eónok várnak az öröklét
Mély tengerében és kristály egében,
Mi az neked, kit most kezd érteni
Vak és süket álmából ébredve
Az ember és most kezd hódolni szóval,
Szívvel, virággal, zászlókkal, tüzekkel,
Koldus-király pompával ünnepelvén.
De néked ez szó mind, szellő csupán,
Te másra vársz még, *tette*, mely teremt

És rombol is, ha kell, mint a vihar,
Avult odúkat, zsarnokság hodályát,
És koronákat tép silány fejekről
És az egyetlen, élő, igaz Istent,
Kinek te voltál prófétája, *költő*,
A szabadságot áldja s hirdeti!

Lejárt egy század! Ó, mi az neked,
Ki már e földi élet szűk határán,
(Ahol huszonhat esztendő *lobogtál*)
- Határtalan szárnyakkal szeltesd át
A végtelent és örökkévalót:
A föld szívébe szálltál és a Napba,
A káoszt láttad és a végítélet
Bősz trombitái zengettek füledbe!
Huszonhat évvel egy egész világot
Teremtettél *nekünk* s egész világot
Mentél halálba *megváltó magyar!*
Síroknak keskeny és sekély a föld,
Te ott csatangolsz az örök körökben,
Világokat beszáguldó kométa,
Ki megjelenesz, ha egy század lejár,
Nem csillogásnak, de *emlékezetnek*,
Mint Hamlet apja s szólsz: Esküdjetek!
Esküdjetek és cselekedjete!

Lejárt egy század. Most emlékezünk
És esküszünk! Országok omladékán
Sírokra nézünk és egekre nézünk.
A te kis árvád, a koldús magyarság
Téged keres, hogy *gyűjtsál fényt neki!*
Eperjes és Pozsony, Koltó, Kolozsvár,
Palota, kunyhó *téged* tündököl ma!
S a te nagy árvád, a szegény, beteg
Emberiség is *téged* ünnepel!
Vak és süket álmából ébredve,
- Melyben magát gyilkolta botorul, -
Ki a jövő dala daloltad
Szeráfi szépen és titáni bátran...
S ha e romokból lassan majd fölépül
Egyenlőség, testvériség, szabadság
Nagy szentegyháza: *a te énekedre*
Emelkedik majd mindenik köve
És szíved véréből lesz ronthatatlan,
Jövő királya, fönséges, csodás,
Örök magyar erő: *Petőfi Sándor!*



